

**Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 7221**

**w sprawie przywrócenia uprawnień do pobierania przez emerytów i rencistów policyjnych równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego**

Szanowny Panie Marszałku! Nawiązując do pisma z dnia 6 stycznia 2009 r. (sygn. SPS-023-7221/08) przekazującego interpelację posła na Sejm RP pana Stanisława Rydzonia w sprawie przywrócenia uprawnień do pobierania przez emerytów i rencistów policyjnych równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Prawo do pobierania równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu przez policjantów określa art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j.: Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.), stanowiący, iż policjantowi przysługuje równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych. Art. 91 ust. 2 ww. ustawy stanowi delegację ustawową do wydania rozporządzenia uszczegółwiającego zasady przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania powyższego równoważnika przy uwzględnieniu podmiotów uprawnionych do jego otrzymania, wzorów wymaganych dokumentów, organów właściwych do jego przyznawania, odmowy przyznania, wypłaty, cofania albo żądania jego zwrotu oraz sposobu postępowania w przypadku wystąpienia zbiegu uprawnień do jego otrzymania. W oparciu o powyższe upoważnienie wydane zostało rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania przez policjantów równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego (Dz. U. Nr 100, poz. 919, z późn. zm.).

Na mocy § 8 ww. rozporządzenia, uchylonego z dniem 1 stycznia 2006 r. rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych i administracji z dnia 28 grudnia 2005 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie

wysokości i szczegółowych zasad przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania przez policjantów równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego (Dz. U. Nr 266, poz. 2246), do katalogu podmiotów uprawnionych do pobierania równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu byli włączeni także emeryci i renciści policyjni oraz osoby uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym policjancie oraz po zmarłym emerycie lub renciście, o których mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j.: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.).

Należy wskazać, że ww. ustawa reguluje uprawnienia emerytów i rencistów policyjnych, w tym uprawnienia dotyczące lokali mieszkalnych - art. 29 i 30 ustawy. Art. 29 ustawy stanowi, iż funkcjonariusze zwolnieni ze służby, uprawnieni do policyjnej emerytury lub renty, mają prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji m.in. ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra sprawiedliwości lub podległych im organów w rozmiarze przysługującym im w dniu zwolnienia ze służby. Do mieszkań tych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy. Powyższe uprawnienie przysługuje także członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszach, którzy w chwili śmierci spełniali warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty policyjnej, oraz po zmarłych emerytach i rencistach do czasu przydzielenia zastępczego lokalu mieszkalnego, nie krócej jednak niż na czas posiadania uprawnień do policyjnej renty rodzinnej. Natomiast art. 30 przedmiotowej ustawy dotyczy uprawnienia do uzyskania pomocy w budownictwie mieszkaniowym dla emerytów i rencistów policyjnych. Zgodnie z jego brzmieniem uprawnienie to emeryci i renciści otrzymują na zasadach takich jak funkcjonariusze.

W tym miejscu zauważyć należy, iż w przywołanych w interpelacji orzeczeniach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego zapadłych w indywidualnej

sprawie sądy wskazały, że stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o przyznaniu równoważnika za remont lokalu mieszkalnego jako bezprzedmiotowej nie pozostaje właściwą formą wyeliminowania z obrotu prawnego takiej decyzji. Sądy nie rozstrzygały natomiast kwestii istnienia prawa do omawianego równoważnika.

W tym zakresie wypowiedział się natomiast Trybunał Konstytucyjny, który w uzasadnieniu do wyroku z dnia 27 października 2008 r. (sygn. akt U 4/08) opowiedział się za wąskim rozumieniem art. 29 ust. 1 ww. ustawy. W przywołanym wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że "za wąskim rozumieniem treści art. 29 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji przemawiają trzy istotne argumenty.

Po pierwsze, formułę użytą w analizowanym przepisie należy zestawić ze sformułowaniem zawartym w art. 88 ust. 1 ustawy o Policji. Jak wspomniano wyżej, ten ostatni przepis gwarantuje ogólnie prawo do lokalu mieszkalnego. Natomiast w art. 29 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji - inaczej niż w art. 88 ust. 1 ustawy o Policji - nie ma mowy o ogólnym prawie do lokalu mieszkalnego, ale o prawie do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji odpowiednio ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra sprawiedliwości lub podległych im organów albo szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, szefa Agencji Wywiadu, szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i szefa Służby Wywiadu Wojskowego w rozmiarze przysługującym im w dniu zwolnienia ze służby'. Taka formuła sugeruje wąskie rozumienie „prawa do lokalu” jako prawa do uzyskania i użytkowania lokalu na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale lokalu znajdującego się w dyspozycji jednego z organów wymienionych w ustawie.

Po drugie, istotne znaczenie ma treść art. 29 ust. 1 zdanie drugie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji. Przepis ten formułuje nakaz odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy do mieszkań objętych przepisem art. 29 ust. 1 zdanie pierwsze (tj. mieszkań znajdujących się w dyspozycji wymienionych tam organów). (...) Art. 29 ust. 1 zdanie drugie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym

funkcjonariuszy Policji nie formułuje ogólnego nakazu stosowania do emerytów i rencistów policyjnych całokształtu przepisów o uprawnieniach mieszkaniowych funkcjonariuszy Policji, ale jedynie nakaz odpowiedniego stosowania przepisów szczegółowych dotyczących przyznawania funkcjonariuszom Policji mieszkań znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów. Chodzi tu m.in. o zasady określania powierzchni lokalu przysługującego uprawnionemu oraz procedury wydawania odpowiednich decyzji administracyjnych w sprawie przydziału.

Po trzecie, istotne znaczenie ma treść art. 30 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji. Jak stwierdzono wyżej, przepis ten gwarantuje emerytom i rencistom policyjnym prawo do pomocy w budownictwie mieszkaniowym na zasadach przewidzianych dla funkcjonariuszy. Jak zauważa Trybunał Konstytucyjny: „jeżeli ustawowe prawo emerytów i rencistów policyjnych do lokalu mieszkalnego miałyby obejmować także inne uprawnienia, wymienione w rozdziale 8 ustawy o Policji, to zamieszczenie w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji art. 30 byłoby zbędne, gdyż uprawnienie, o którym mowa w tym ostatnim artykule, wynikałoby z samego art. 29 tej ustawy”. W omawianym wyroku Trybunał Konstytucyjny wyraźnie stwierdził, że w świetle art. 30 ustawy można wyciągnąć wniosek, że - a contrario - uprawnienia związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych przysługujące funkcjonariuszom, które nie zostały wymienione wyraźnie w ustawie, nie przysługują emerytom i rencistom.

W oparciu o dokonaną przez Trybunał Konstytucyjny wykładnię art. 29 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) uzasadnione jest twierdzenie, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym emerytom i rencistom policyjnym nie przysługuje prawo do równoważnika za remont lokalu mieszkalnego, gdyż uprawnienie to nie wynika z przepisów ww. ustawy.

W tym miejscu nadmienić należy, iż delegacja ustawowa zawarta w art. 91 ust. 2 ustawy o Policji upoważnia ministra spraw wewnętrznych i administracji wyłącznie do wydania rozporządzenia

regulującego zasady przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania omawianego równoważnika, przy uwzględnieniu m.in. podmiotów uprawnionych do jego otrzymania. Należy zatem przyjąć, iż minister spraw wewnętrznych i administracji, wydając akt wykonawczy w oparciu o zacytowaną delegację, uprawniony jest do uregulowania kwestii techniczno-proceduralnych związanych z przyznawaniem równoważnika za remont lokalu mieszkalnego. Zatem to przepis § 8 rozporządzenia w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania przez policjantów równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego wykraczał poza ramy delegacji ustawowej z art. 91 ust. 2 ustawy o Policji, przewidując stosowanie przepisów tego rozporządzenia także do emeryta i rencisty policyjnego. Dodać należy, że użyte w delegacji ustawowej sformułowanie „przy uwzględnieniu podmiotów uprawnionych do jego otrzymania” nie może być oczywiście postrzegane jako upoważnienie do określenia szerszego niż wynikający z przepisów ustawowych kręgu uprawnionych do uzyskania równoważnika za remont lokalu. Wyrażenie to stanowi bowiem wyłącznie wytyczną wskazującą na konieczność uwzględnienia przy wydawaniu rozporządzenia wszystkich podmiotów, którym na mocy przepisów ustawowych przyznane zostało prawo do równoważnika za remont lokalu.

Jak zostało uprzednio stwierdzone, na mocy przepisów art. 29 i 30 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) emeryci i renciści policyjni nie zostali uprawnieni do uzyskania innych świadczeń niż te, które zostały wprost wskazane w ww. ustawie.

Reasumując, uchylene § 8 rozporządzenia w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania przez policjantów równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego doprowadziło do stanu zgodności omawianego aktu wykonawczego z zakresem upoważnienia ustawowego do jego wydania.

Wynikająca z § 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 28 grudnia 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości i szczegółowych

zasad przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania przez policjantów równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego zmiana rozporządzenia w sprawie równoważnika za remont lokalu była więc konieczna i w pełni zasadna.

Z poważaniem

Podsekretarz stanu

Adam Rapacki

Warszawa, dnia 11 lutego 2009 r.